

Studiul epistolei către Evrei – W.J. Ouweneel

Studiul 4: Isus - Fiul peste casa lui Dumnezeu (Evrei 3.1—4.13)

Introducere

A. Persoana cea mai bună (Evrei 1.1-7.28)

1. Isus, Fiul lui Dumnezeu, mai sublim decât îngerii (Evrei 1.1-14)

Intercalare: Mântuirea mai mare (Evrei 2.1-4)

2. Isus, Fiul Omului, dar mai mare decât omul (Evrei 2.5-18)

3. Isus, Fiu peste casa lui Dumnezeu, dar mai mare decât Moise (Evrei 3.1-6)

Intercalare: Isus este mai mare și decât Iosua (Evrei 3.7-4.13)

1 Cei neascultători nu intră în odihnă (Evrei 3.7-4.2)

2 Credincioșii intră în adevărata odihnă (Evrei 4.3-10)

3 Puterea Cuvântului lui Dumnezeu în a aprecia (Evrei 4.11-13)

==> Teme

1. Citiți mai întâi întreg pasajul în liniște și atent și căutați să aflați exact expunerea de idei a scriitorului.

2. Arătați că cele două însușiri ale Persoanei lui Hristos în Evrei 3.1 sunt un rezumat al capitolelor 1 și 2. Ce legătură este între aceste două noțiuni și descrierea cititorilor epistolei?

3. Care sunt diferitele înțelesuri ale „casei” în Evrei 3.1-6?

4. Care sunt asemănările și diferențele între Moise și Hristos în Evrei 3.1-6?

5. Care păcate sunt tratate în Evrei 3.7-4.11? În ce fel au avut ele loc în Israel?

6. La care timp se referă „astăzi” din Evrei 3.7? (compară cu Evrei 3.13,15; 4.7).

7. Care sunt formele diferite de „odihnă” pe care le găsiți în Evrei 3.7-4.11?

8. Care sunt asemănările și deosebirile între Iosua și Hristos în Evrei 4.8-10?

9. S-ar putea spune că Hristos este prezentat aici indirect ca fiind mai mare și decât David? În ce fel?

10. Cum se încadrează Evrei 4.12,13 în contextul întreg?

A 3. Isus, Fiu peste casa lui Dumnezeu, dar mai mare decât Moise (Evrei 3.1-6)

1. De aceea, frați sfinți, care aveți parte de chemarea cerească, luați aminte la Apostolul și Marele Preot al mărturisirii noastre, la Isus,^a **2.** care este credincios Celui care L-a rânduit, ca și Moise în toată casa Lui^b. **3.** Pentru că El a fost învrednicit de o glorie cu atât mai mare decât Moise, cu cât cel care zidește are mai multă onoare decât casa însăși. **4.** Pentru că orice casă este zidită de cineva; dar Cel care a zidit toate este Dumnezeu. **5.** Și Moise, în adevăr, a fost „credincios în toată casa Lui“, ca servitor, spre mărturie a celor ce urmau să fie vorbite după aceea; **6.** dar Hristos este ca Fiu peste casa Lui; a cărui casă suntem noi, dacă, în adevăr, păstrăm cu tărie^c până la sfârșit îndrăzneala și lauda speranței.

Observații

^a. Evrei 4.14; 6.20; 7.26; 8.1; 9.11

^b. Numeri 12.7

^c. Evrei 3.14; Coloseni 1.23

Comentariu

Scriitorul rezumă acum cele spuse până aici (observă expresia „de aceea” în versetul 1) și începe totodată o temă nouă în această epistolă. Ambele devin clare în denumirile lui Hristos, cu care El este numit aici:

Apostol: Trimis; Unul care este trimis de Dumnezeu *ca să ne vorbească în Numele lui Dumnezeu*; aceasta corespunde cu Evrei 1 și 2, în mod deosebit cu Evrei 1.1-2.14, unde Îl vedem pe Fiul lui Dumnezeu ca Acela prin care Dumnezeu ne-a vorbit la sfârșitul zilelor (Evrei 1.1; 2.3).

Mare Preot: Unul care *vorbește lui Dumnezeu în numele nostru*, care intervine pentru noi; la aceasta s-a făcut deja aluzie în Evrei 2.10,17,18, dar este tratat detaliat abia în capitolele 4-7 ale epistolei.

Și intercalarea Evrei 3.7-4.13 se referă atât în urmă cât și la ceea ce urmează. Ea se referă în urmă la Evrei 2.10-18, unde vedem mulți fii, care merg într-un fel prin pustiu și sunt conduși de adevăratul Iosua în gloria țării făgăduite (vezi Evrei 4.8-11). Dar ea se referă și la ceea ce urmează, la necesitatea slujbei de Mare Preot a lui Hristos, care este descrisă în Evrei 4.14-16, ca să ne păzească în pericolele pustiului pe drumul spre cer. De aceea cititorii sunt denumiți în Evrei 3.1 deja direct ca „frați sfinți” (puși deoparte pentru Dumnezeu) și „tovarăși ai chemării cerești”.

Deoarece Isus este atât Apostol cât și Mare Preot, atât Moise cât și Aaron sunt imagini ale lui Hristos:

Moise este o imagine a lui Hristos ca Apostol: Dumnezeu îi vorbește în casa Sa (cortul din pustiu) gură către gură (Numeri 7.89; 12.8; să se observe felul în care versetul 8 urmează după versetul 7, care este citat aici în Evrei 3.2,5); Aaron este o imagine a lui Hristos ca Mare Preot. El reprezenta poporul înaintea lui Dumnezeu în Locul Preasfânt (Exodul 30.7,8).

Prin aceasta s-a clarificat într-o oarecare măsură ce vrea să se spună în pasajul acesta prin expresia „casa lui Dumnezeu”. Este vorba literalmente de Cortul din pustiu. Atât apostolul Moise cât și marele preot Aaron aveau a face cu casa:

Moise era slujitor în casa lui Dumnezeu (Evrei 3.5): Dumnezeu a proiectat-o și Moise era constructorul casei (Evrei 8.5; Exodul 25.9,40). El veghea peste sfințenia casei;

Aaron era căpetenia unei familii preoțești, care făcea slujba preoțească în această casă: casa lui Dumnezeu este sfera slujirii preoțești (compară cu Evrei 3.6).

Dar noi putem merge mai departe. Cortul din pustiu reprezenta poporul întreg, întreaga „casă a lui Israel”. Așa cum Locul Preasfânt era sfera slujirii preoțești, la fel „casa lui Israel” era un popor de preoți: „Așa să zici casei lui Iacov ... Îmi veți fi o împărăție de preoți” (Exodul 19.3-6). Aceasta ne clarifică ce înseamnă astăzi „casa” din Evrei 3.1-6.

Ea este o imagine a Adunării (Evrei 3.6: „a cărui casă suntem noi”) ca locuință a lui Dumnezeu (compară cu 1 Împărați 3.16; 2 Corinteni 6.16; Efeseni 2.2,3) și o imagine a familiei preoțești (Evrei 10.21: „un Mare Preot peste casa lui Dumnezeu”; compară cu 1 Timotei 3.15; 1 Petru 2.5);

Ea este o imagine a universului (Evrei 3.4b: „Cel care a zidit toate este Dumnezeu”); în mod deosebit o imagine a cerului (vezi comentariul care urmează la Evrei 4.14; 6.19,20; 7.26; 8.1,2; 9.5-12,23,24; 10.19,20), în care Hristos a intrat acum ca Mare Preot, ca să Se așeze la dreapta lui Dumnezeu, ca să exercite funcția de mare preot.

Care este deci expunerea de idei a scriitorului în pasajul acesta?

De aceea: îndreptați-vă toată atenția spre Isus (versetul 1):

- ca Apostol El este adevăratul Moise,
- ca Mare Preot El este adevăratul Aaron.

În contextul primei imagini (apostolul Moise):

- Isus este credincios în casa lui Dumnezeu (versetele 2a, 6a),
- și Moise era credincios în casa lui Dumnezeu (versetul 2b).

Dar în aceasta Isus este mai minunat decât Moise (versetul 3):

- căci Isus este Fiul lui Dumnezeu, Constructorul oricărei case (atât al cortului din pustiu cât și al Adunării),

- dar Moise nu era arhitectul, ci era numai slujitorul casei; el nu stătea mai presus de casă, ci aparținea casei (versetele 3b, 5).

Isus este Constructorul; de aceea El este Dumnezeu, căci Dumnezeu este Creatorul tuturor lucrurilor (versetul 4).

Urmează ceva despre diferența între Isus și Moise:

- Moise era credincios ca slujitor într-o casă care era numai o umbră anticipată (versetul 5),
- dar Hristos este credincios peste casa lui Dumnezeu, care este împlinirea (versetul 6a).

Noi suntem împlinirea imaginii: noi suntem casa lui Dumnezeu, în orice caz dacă nu cădem (versetul 6).

De aceea să nu cădem cum au căzut odinioară izraeliții în pustiu, ci să ne străduim să intrăm în odihnă (Evrei 3.7-4.13).

În ultimele două puncte găsim aplicarea practică a învățaturii din primele versete; deja în versetul 1 se face o referire la realizarea practică: Isus este Apostolul și Marele Preot al „mărturisirii noastre”, adică așa Îl mărturisim noi. De aceea urmează atenționarea dublă: „Să ținem cu tărie mărturisirea (speranța) noastră” (Evrei 4.14; 10.23).

Versetul 1: De aceea: Versetul acesta nu se referă la Evrei 2.18, ci la pasajul anterior, în care scriitorul a revelat gloriile Persoanei lui Hristos, și anume ca Fiu al lui Dumnezeu (Evrei 1) și ca Fiu al Omului (Evrei 2). De aceea urmează aici concluzia logică (care totodată constituie și introducerea la noile reflecții): „De aceea, ... luați aminte ... la Isus”.

Frați sfinți: Hristos nu S-a rușinat să-i numească pe credincioși frații Lui. El a fost în toate ca frații Lui și le-a făcut cunoscut Numele lui Dumnezeu (Evrei 2.11,12,17). Dacă deci am devenit frații lui Hristos, atunci noi suntem și frați unii altora. Și așa se adresează scriitorul acum cititorilor lui. El nu vorbește numai ca de la iudeu la iudeu. Adăugarea „sfinți” arată clar că aici este vorba de frați în credință. Sunt adevărații „copii ai lui Avraam”. Sunt aceia care „sunt sfințiți” (Evrei 2.11), închinați pentru slujba lui Dumnezeu, ca să devină închinători buni în Locul Preasfânt. Este numai o cale pentru a deveni un bun închinător: privirea trebuie îndreptată atent spre Acela care este Omul potrivit inimii lui Dumnezeu, spre tovarășul Lui, Fiul bunei Sale plăceri. „Priviți-L ... pe Isus”.

Tovarăși ai chemării cerești: Faptul că aici nu se adresează numai concetățenilor iudei rezultă clar și din această expresie. Poporul Israel nu avea o chemare cerească, ci una pământească, care rămâne: în Împărăția păcii va fi un popor pământesc Israel în țara pământească Israel cu binecuvântări pământești. De reținut: noțiunea „pământesc” nu este pusă aici față în față cu noțiunea „spiritual”. Israel va poseda desigur în Împărăția păcii și binecuvântări spirituale. Pământesc nu stă aici în opoziție cu binecuvântările spirituale, ci cu cele cerești. Israel a fost chemat să aibă parte de binecuvântări spirituale pe pământ. Dar ceea ce dimpotrivă izraeliții

morți și înviați vor savura în cer, este o cu totul altă chestiune, acestea le vor savura ca și credincioși, fără să se țină seama de vreo naționalitate. Cititorii iudei erau adevărata „rămășiță potrivit unei alegeri a harului” (Romani 11.5) în epoca actuală. Ei au fost primiți în Biserica (Adunarea) creștină. Prin aceasta au pierdut chemarea pământească a lui Israel. Au ajuns ei prin aceasta să piardă? Dimpotrivă: ei au primit o chemare cerească, ei fac parte din „fiii mulți”, care sunt în călătorie spre glorie (Evrei 2.10). Ei se asemănau cu credincioșii din Vechiul Testament care au înțeles că în timpul vieții lor ei nu vor avea parte de Împărăția păcii, dar care nu erau întristați din cauza aceasta, ci dimpotrivă prin credință au învățat să aștepte „țara făgăduinței”, o țară mult mai bună, o patrie cerească (Evrei 11.9,10,13-16). O chemare cerească este o chemare venită din cer, de acolo unde Hristos este la dreapta lui Dumnezeu. El este țelul atrăgător în timpul pelerinajului nostru. Petru spune: „chemați prin glorie și virtute” (2 Petru 1.3), Avraam a fost chemat ca pelerin prin „Dumnezeul gloriei” (Faptele apostolilor 7.2). Chemarea cerească include totodată și o chemare spre cer, așa cum spune Pavel: „alerg drept spre țintă, pentru premiul chemării lui Dumnezeu în Hristos Isus spre în sus” (Filipeni 3.14). De reținut: când aici se vorbește despre chemarea cerească, atunci prin aceasta nu se înțelege paradisul la sfârșitul vieții pe pământ, și nici casa Tatălui, în care Fiul ne va introduce la venirea Lui. Nu aceasta este tema epistolei către Evrei. Întotdeauna aici este vorba de opusul chemării pământești a lui Israel. Așa cum Israel privea așteptând spre binecuvântarea și odihna din țara făgăduită sub domnia lui Mesia, la fel cititorii nu trebuiau acum să se gândească că ei vor ajunge la binecuvântare. Și ei vor intra în Împărăția păcii, însă ca locuitori ai țării cerești făgăduite și ai capitalei cerești a Împărăției păcii. Vom reveni detaliat la aceasta când vom studia Evrei 11.

ceresc

Epouranios

Evrei 3.1 chemare cerească

Evrei 6.4 darul ceresc

Evrei 8.5 lucruri cerești

Evrei 9.23 lucruri cerești

Evrei 11.16 o (patrie) cerească

Evrei 12.22 Ierusalimul ceresc

Luați aminte [contemplați pe] ... la Isus: În epistola către Evreu suntem mereu îndemnați în chip minunat să ne îndreptăm privirea spre Persoana lui Hristos. Doresc să mă refer aici în mod deosebit la Evrei 7.4: „Vedeți dar cât mare a fost acela” (aici este vorba de Melhisedec ca imagine despre Hristos). „Isus” este Numele Omului în smerire, umilit pe pământ. Priviți cu atenție la El, contemplați-L cu reverență și vedeți cât de mare era acest Om umilit: mai mare decât îngerii, mai mare decât oamenii, mai mare chiar și decât Moise, cel mai mare om din iudaism. Aici este cuprinsă toată puterea epistolei către Evrei: Vreți să știți ce a spus și ce a făcut Dumnezeu? Priviți-l cu atenție pe Apostolul Lui! Vreți să știți care este gloria spre care mergeți? Priviți-L pe Omul glorificat în cer! Vreți să primiți mângâiere și ajutor în toate

încercările pustiului? Priviți-L cu atenție pe Marele Preot al vostru, care pentru voi a fost în toate aceste greutăți. Vreți să deveniți adevărați închinători la Dumnezeu? Contemplați-L pe Isus în toată frumusețea și gloria Sa. Vreți să înțelegeți pentru ce creștinismul este mai mare decât iudaismul sub Moise? Contemplați-L pe Isus, vedeți cât de mare este El! Vedeți cât de mare este El ca Apostol. Numai ca Fiu al lui Dumnezeu El a putut deveni Apostolul, Trimisul lui Dumnezeu, ca să rostească aici pe pământ Cuvântul lui Dumnezeu. Priviți cât de mare este Acesta ca Mare Preot. Numai ca Fiu al Omului, care suferă și moare, a putut El să devină Mare Preot al nostru în cer înaintea lui Dumnezeu. Toate acestea sunt învățătura capitolelor 1 și 2 din epistola către Evrei; dar această exclamație „contemplați-L pe Isus” înseamnă mai mult. Meditați nu numai la învățătură, ci îndreptați-vă inima și privirea spre această Persoană. Nu se devine un lucrător bun numai prin studierea și prelucrarea temeinică a epistolei către Evrei, ci se devine prin păstrarea înaintea ochilor a suferințelor Sale și a glorificării Sale. El este Apostolul și Marele Preot al mărturisirii noastre. Este frumos să-L mărturisim ca atare, și este de asemenea necesar, dacă se vrea să se trăiască în lumea aceasta o viață creștină practică. Dar numai prin faptul că Îl mărturisești nu se devine un adorator (închinător). Conținutul mărturisirii în lume trebuie învățat în Locul Preasfânt. Jertfele de adorare se formează prin ceea ce se descopere în Persoana Domnului Isus; numai aceasta poate fi plăcut lui Dumnezeu ca jertfă.

Versetul 2: Domnul Isus este comparat acum cu Moise. Mai întâi sunt amintite aspectele comune. În versetul următor se îndreaptă atenția spre diferența mare dintre cei doi. Atât Moise cât și Isus au a face cu casa lui Dumnezeu. Amândoi au fost rânduiți de Dumnezeu ca oameni cu privire la casa Lui. Versetul 2b este dedus din Numeri 12.7, unde Dumnezeu intervine pentru Moise înaintea lui Aaron și Maria: „El este credincios în toată casa Mea. Eu vorbesc cu el gură către gură, deschis, și nu în vorbiri enigmatice, și el vede imaginea Domnului.” Vedem aici pe marele apostol al Vechiului Testament. Pe de o parte el întreține legătură strânsă cu Dumnezeu, pe de altă parte el este purtătorul de cuvânt al lui Dumnezeu față de popor. În privința aceasta el este o imagine clară a lui Hristos. Aceasta trebuie să se arate în Evrei 3.1,2. Moise era credincios în toată casa lui Dumnezeu, sau cum se mai poate reda din ebraică: el era împovărat cu grija pentru această casă. Am văzut deja că aici se poate gândi atât la „casa Israel”, adică poporul întreg, cât și la Locașul sfânt. În aplicarea la noi aceasta nu înseamnă nici o diferență, deoarece locașul sfânt este o imagine a Adunării (Bisericii) (compară cu versetul 6). Biserica este poporul lui Dumnezeu în epoca actuală. Lui Moise i s-a încredințat purtarea de grijă pentru poporul lui Dumnezeu, „casa lui Dumnezeu”. La fel este și în epoca actuală, purtarea de grijă pentru „casa lui Dumnezeu”, Biserica, este încredințată Domnului Isus. Însă aici încetează concordanța între cele două Persoane.

Versetul 3: Acum vine marea diferență între Hristos și Moise. Hristos este marele Profet al Creștinismului, Moise al iudaismului (compară cu Deuteronomul 18.15,18). Dar acum vrem să vedem în ce măsură Hristos a fost învrednicit să aibă o glorie mai mare decât Moise. Ca să clarifice aceasta, scriitorul face o paralelă: Hristos este față de Moise așa precum este constructorul unei case față de casa însăși. Moise nu a construit nicio casă, nici casa lui Israel și nici Cortul din pustiu. El a construit într-adevăr cortul din pustiu, dar în privința aceasta el era numai o unealtă ascultătoare, pentru executarea planului și misiunii lui Dumnezeu. Moise

era numai un „slujitor” (versetul 5), cu privire la locașul sfânt și la popor. Dar Hristos este Constructorul! El este Dumnezeu (versetul 4), Creatorul lui Israel, Arhitectul și Maistrul cortului din pustiu și al Bisericii (Adunării). Moise era unul din popor, cu toate că el era conducătorul poporului. El nu era constructorul casei, ci era o parte componentă a casei. Dar Hristos este Constructorul. De aceea El este cu atât mai minunat decât Moise, precum constructorul este mai mare decât ceea ce el construiește. Hristos este și Creatorul lui Moise! De aceea creștinismul este cu mult mai mare decât iudaismul. Moise era cel mai mare om în Vechiul Testament. Conform unei vechi tradiții iudaice (Sifre, par. 103 la Numeri 12.7 – acesta este un comentariu iudaic vechi la cartea Numeri) Moise ar fi fost mai mare decât îngerii. Am văzut că Hristos este mai mare decât îngerii. Acum se arată că El este cu mult mai mare și decât Moise!

Versetul 4: Dacă Hristos este Constructorul lui Israel, al Locașului sfânt și al Adunării, atunci El trebuie să fie Dumnezeu Însuși. Aceasta este concluzia din versetul acesta. Fiecare casă are un constructor; aceasta este valabil pentru un popor pământesc, dar și pentru unul ceresc; aceasta este valabil chiar pentru „tot”, adică pentru totalitatea tuturor lucrurilor, și prin aceasta pentru lumea întregă. Dar Cel care a zidit toate este Dumnezeu. Aici este vorba în deosebi de Dumnezeu Fiul (compară cu Evrei 3.1,2). Și universul este o „casă”, care arată spre un Ziditor: Dumnezeu. Am văzut deja că cortul din pustiu este nu numai o imagine a Adunării, ci și a cerului. Aceasta va crește în importanță pe parcursul epistolei către Evrei. Deja în Vechiul Testament exista cunoașterea că cortul din pustiu reprezenta cerul. Prima ocazie unde se vede ceva din „casa lui Dumnezeu” o găsim la Iacov: „Aceasta nu este altceva decât casa lui Dumnezeu” (Geneza 28.17). Și Solomon, la sfințirea casei lui Dumnezeu, a Templului, se referă mereu la cer ca locuința propriu-zisă a lui Dumnezeu, a cărei contraimagine este Templul. Acela care a creat totul, universul întreg, este Dumnezeu; El este Ziditorul cerurilor și a ceea ce este o imagine a cerurilor, și anume Locul Preasfânt. El este și Constructorul celor despre care vorbește Locul Preasfânt: poporul ceresc al lui Dumnezeu în epoca actuală.

Versetul 5: Aici este numită din nou diferența între Moise și Hristos, și ea este detaliată. Moise era credincios în casa lui Dumnezeu. El purta grijă de casa lui Dumnezeu; dar Moise era numai slujitor („robul Meu Moise”: Numeri 12.7). „Casa Lui” nu înseamnă casa lui Moise, ci casa lui Dumnezeu, ca în versetul 2 și Numeri 12.7. Nu era casa lui Moise, ci era casa lui Dumnezeu. Moise era în această casă – oricât de mare era ea – numai un slujitor. În afară de aceasta casa, în care el era slujitor, era într-adevăr o casă a lui Dumnezeu, dar nu era încă adevărata casă reală a lui Dumnezeu. Nu numai că poziția lui Moise este mai neînsemnată decât a lui Hristos, ci și casa, peste care era pus Moise, era numai o „umbră”, o referire la adevărata, actuala casă a lui Dumnezeu. Casa lui Moise era spre „mărturie” despre ceea ce urma să se vorbească după aceea, și anume prin Fiul lui Dumnezeu aici pe pământ (compară cu Evrei 1.1). Atât casa însăși cât și vorbirea lui Moise (compară cu Deuteronomul 18.15,18) constituiau o mărturie care s-a împlinit astăzi în casa actuală a lui Dumnezeu, Adunarea, care a fost constituită ca urmare a vorbirii (și a lucrării de răscumpărare) Fiului lui Dumnezeu pe pământ. „Locul Preasfânt făcut de mâini omenești” era o contraimagine a celui adevărat (Evrei 9.24). Diferența esențială între casa, peste care era pus Moise, și casa peste care a fost pus Fiul lui Dumnezeu, este prefigurată în cuvântul „slujitor”. Peste poporul Israel

și peste Locașul Preasfânt stătea un „slujitor”, peste Adunare stă un „Fiu”. Cuvântul „slujitor” în timpul Legii arată o stare de minoritate, „înrobite sub elementele lumii” (aceasta este Legea), dar cuvântul „fiu” în epoca harului arată o stare de maturitate, a acțiunii Duhului Sfânt și a adorării aduse în duh și adevăr (Galateni 4.1-7). „Și robul nu rămâne în casă pentru totdeauna; fiul rămâne pentru totdeauna. Deci, dacă Fiul vă va elibera, veți fi cu adevărat liberi” (Ioan 8.35,36).

Versetul 6a: Acum se spune concret ce este casa lui Dumnezeu în epoca actuală. Ea este casa peste care este pus Fiul: „... a cărui casă suntem noi”. Hristos este Fiu peste „casa Lui”. Privit formal expresia „casa Lui” înseamnă aici ca și în versetul 2 și 5 „casa lui Dumnezeu”. Dar aceasta nu mai constituie nici o deosebire, căci din versetele 3 și 4 a rezultat că este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel care a construit toate. Omul Hristos Isus a fost pus peste casa lui Dumnezeu. Dar El este totodată Dumnezeu Însuși, Dumnezeu Fiul. Când Biserica este văzută ca fiind „casă”, ea este numită întotdeauna „casa lui Dumnezeu”. Însă aici ne putem denumi mai apropiat ca și casă a Fiului lui Dumnezeu. Adunarea este numită solemn „casă” (oikos). Sunt diferite aspecte:

- o „clădire” (oikodome), construită sub responsabilitatea omului (1 Corinteni 3.9-17),
- în contrast cu templul idoliilor: templul (naos) Dumnezeului cel viu (2 Corinteni 6.16),
- părtășia credincioșilor unii cu alții: „tovarăși ai casei” (oikeioi) credinței (Galateni 6.10),
- părtășia credincioșilor cu Dumnezeu: „tovarăși ai casei” lui Dumnezeu (Efeseni 2.19),
- o clădire, care crește în Hristos spre a deveni un templu sfânt (Efeseni 2.21),
- locuința lui Dumnezeu, a Duhului Sfânt (1 Corinteni 3.16; Efeseni 2.22),
- un loc al ordinii practice potrivit normelor lui Dumnezeu (1 Timotei 3.15),
- un loc al închinării preoțești sub adevăratul Aaron (Evrei 3.6a; 10.21; 1 Petru 2.5),
- un loc al mărturiei responsabile pe pământ (1 Timotei 3.15; Evrei 3.6b; 1 Petru 4.17).

În Evrei 3.1-6 este vorba în primul rând de contrastul între Hristos și Moise, dar noi nu avem voie să uităm că în versetul 1 s-a vorbit despre Apostolul și Marele Preot al mărturisirii noastre, adică despre adevăratul Moise și adevăratul Aaron. Dacă uităm aceasta ne vor scăpa interconexiunile între versetul 6a și Evrei 10.21: noi avem „un Mare Preot peste casa lui Dumnezeu”. Ca adevăratul Moise, Hristos este Constructorul și Supraveghetorul casei lui Dumnezeu. Aceasta se referă atât la poporul Israel cât și la cortul din pustiu. Ca adevăratul Aaron, Hristos este conducătorul serviciului divin preoțesc în casa aceasta. În privința aceasta ne gândim la două lucruri:

- casa ca și „cort al întâlnirii”, ca Loc Preasfânt; acolo Hristos este „Slujitorul Locului Preasfânt și al adevăratului cort, pe care Domnul l-a zidit și nu omul” (Evrei 8.2): casa este atunci locul, sfera slujbei preoțești, unde Aaron are conducerea;
- casa ca „popor”, poporul preoțesc din Exodul 19 și în sens restrâns: familia preoțească a lui Aaron. Casa lui Aaron este constituită din fiii preotului; „fii mulți” sunt sfințiți (Evrei 2.10,11) și ca preoți au intrare în Locul Preasfânt. Ei sunt „casă” (tovarășii casei) „Marelui Preot”, casa Fiului lui Dumnezeu.

Cortul din pustiu este nu numai un loc de închinare pentru preoți, ci este și locul unde marele preot reprezintă poporul înaintea lui Dumnezeu cu privire la slăbiciunile lui. Probabil la acesta se gândește în primul rând aici, cel puțin începând cu versetul 6b se descriu împrejurările pustiului, care fac necesară slujba marelui preot (cu privire la necesitate compară cu Evrei 4.14-16). Abia mai târziu în această epistolă se descrie aspectul mult mai înalt al slujirii în această casă, adorarea (închinarea).

Versetul 6b: Slujba de Mare Preot a lui Hristos pentru noi înaintea lui Dumnezeu este foarte necesară. Căci există pericolul mare ca în pustiu să ne speriem și să dăm înapoi. Atunci nu ținem cu tărie la îndrăzneală, ci ne lăsăm intimidați prin ispite. Atunci nu ținem cu tărie la a ne lăuda în speranță; s-ar putea însă să ne simțim deosebit de tari și să ne lăudăm în noi înșine, s-ar putea să ne simțim peste măsură de slabi și astfel să pierdem din vedere „speranța”. Și în privința aceasta vedem din nou că adevărata binecuvântare este abia la sfârșitul călătoriei. Speranța creștinilor este legată în epistola către Evrei cu gloria, spre care „mulți fii” sunt în călătorie (Evrei 2.10). Speranța este legată cu țelul călătoriei (mântuirea, odihna de sabbat), unde Hristosul glorificat ne așteaptă și unde nu vor mai fi nici un pericol, nici o ispită și nici o slăbiciune. De aceea speranța noastră este legată cu locul pe care Hristos îl ocupă acum în Locul Preasfânt ceresc, „dincolo de perdea” (Evrei 6.18-20). Dacă noi vom ajunge cu siguranță la țel nu depinde în cele din urmă de noi, ci de slujba de Mare Preot a lui Hristos. Însă aceasta nu înseamnă cu responsabilitatea noastră nu contează! Dacă nu ținem cu tărie la îndrăzneala noastră și la lauda în speranță, atunci ni se va întâmpla așa cum s-a întâmplat multor israeliți în pustie, care prin necredință nu au intrat în țara făgăduită. Aceasta este prezentat în versetele următoare. Însă aceasta nu înseamnă că adevărații creștini, născuți din nou, se pot pierde. Însă înseamnă că fiecare, care mărturisește pe Hristos ca Apostol și Mare Preot al său, trebuie să se întrebe dacă el cu adevărat trăiește lăuntric și rămâne statornic așa cum mărturisește. Dacă nu, atunci în ispitele pustiului va cădea irevocabil ca un mărturisitor nesincer.

„Speranța ”

Evrei 3.6 lauda speranței

Evrei 6.11 încrederea deplină a speranței

Evrei 6.18 apucarea speranței pusă înaintea noastră

Evrei 7.19 introducerea unei speranțe mai bune

Evrei 10.23 mărturisirea speranței

Expresia „păstrăm cu tărie până la sfârșit” se întâlnește într-adevăr în unele manuscrise importante, dar ea lipsește în alte manuscrise importante; este ușor de presupus că ea a fost dedusă de copist din versetul 14 și a adăugat-o aici.

Intercalare: Isus este mai mare și decât Iosua (Evrei 3.7-4.13)

1 Cei neascultători nu intră în odihnă (Evrei 3.7-4.2)

7. De aceea, după cum zice Duhul Sfânt: „Astăzi, dacă veți auzi glasul Lui, **8.** nu vă împietriți inimile, ca în răzvrătire, în ziua ispitirii în pustiu, **9.** unde ¹ părinții voștri M-au ispitit ^a, încercându-Mă, și au văzut lucrările Mele patruzeci de ani. **10.** De aceea, M-am mâniat pe generația aceasta și am spus: «Ei întotdeauna rățesc cu inima și n-au cunoscut căile Mele!» **11.** Astfel am jurat în mânia Mea: «Nu vor intra în odihna Mea!»“ ^{2bc} **12.** Luați seama ³, fraților, ca nu cumva să fie în cineva dintre voi o inimă rea de necredință, ca să se depărteze de la Dumnezeul cel viu, **13.** ci îndemnați-vă unii pe alții în fiecare zi, atât timp cât se spune „Astăzi!“^c, ca nici unul dintre voi să nu fie împietrit prin înșelăciunea păcatului. **14.** Pentru că avem parte de Hristos, dacă, în adevăr, ținem cu tărie ^d, până la sfârșit, începutul încrederii, **15.** întrucât se zice: „Astăzi, dacă veți auzi glasul Lui, nu vă împietriți inimile, ca în ziua răzvrătirii“ ^e. **16.** (Pentru că cine au fost aceia care, după ce au auzit, s-au răzvrătit? Oare nu toți cei care au ieșit din Egipt prin Moise? **17.** Și pe cine S-a mâniat patruzeci de ani? Nu pe cei care păcătuiseră, ale căror rămășițe pământeste au căzut ^f în pustiu? **18.** Și cui a jurat El că nu vor intra în odihna Lui, dacă nu celor care n-au ascultat ⁴? **19.** Și vedem că n-au putut să intre, din cauza necredinței.)

1. Deci, rămânând o promisiune de a intra în odihna Lui, să ne temem ca nu cumva cineva dintre voi să pară că a rămas în urmă. **2.** Pentru că, în adevăr, nouă ni s-a adus vestea bună ca și lor; dar lor, cuvântul pe care l-au auzit nu le-a folosit, negăsind credință în cei care au auzit.

Observații

¹. Unii traduc „cu care”.

². Idiom ebraic, la fel și în Evrei 4.3,5.

³. „De aceea” din versetul 7 se poate lega cu „luați seama” din versetul 12 și restul poate fi citit ca intercalare.

⁴. sau „au fost necredincioși”.

^a. Exodul 17.7; Numeri 20.2-5

^b. Numeri 14.21-23

^c. Psalmul 95.7-11

^d. Evrei 3.6

^e. Evrei 3.7,8; Psalmul 95.7,8

^f. Numeri 14.29; 1 Corinteni 10.10

^g. Evrei 3.11; Numeri 14.22,23; Psalmul 95.11

^h. Numeri 14.1-35

Comentariu

Găsim aici o a doua intercalare (după cea din Evrei 2.1-4), în care din nou învățătura este aplicată la practică și cititorii sunt din nou atenționați să nu se abată. Aceasta are loc într-o vorbire mult mai severă decât în intercalarea anterioară:

„... ca să nu alunecăm alături” (Evrei 2.1).

„... dacă vom fi nepăsători față de o mântuire așa de mare” (Evrei 2.3),

„... o inimă rea de necredință ... ca să se depărteze de la Dumnezeu cel viu” (Evrei 3.12),

„... ca niciunul dintre voi să nu fie împietrit prin înșelăciunea păcatului” (Evrei 3.13),

„... ca nu cumva cineva dintre voi să pară că a rămas în urmă” (Evrei 4.1),

„... pentru ca nimeni să nu cadă după același exemplu de neascultare” (Evrei 4.11).

Scriitorul aduce aici atenționările sale în cadrul istoriei vechi-testamentale. Odinioară Israel a plecat din Egipt (Evrei 3.16) mergând prin pustiu ca să intre în țara promisă. Asemănător și cititorii epistolei către Evrei ca „mulți fii” erau în pustiu pe drumul spre țara cerească făgăduită (Evrei 2.10). Dar dacă ei ar aluneca, dacă s-ar împietri, așa cum au făcut atunci mulți izraeliți, atunci s-ar putea ei aștepta să scape de judecată? Mulți au fost în călătorie spre țara făgăduită, dar mulți dintre ei (nu numai că au alunecat – Evrei 2.1 – ci) s-au răzvrătit împotriva lui Dumnezeu din cauza problemelor și nenorocirilor din pustiu. Judecata i-a omorât (compară cu 1 Corinteni 10.1-3). Ei niciodată nu au ajuns la țelul minunat („odihna” în țara făgăduită). Dacă evreii ar cădea de la Dumnezeu cel viu, nici lor nu le va merge mai bine! Ei trebuiau să vegheze ca să nu cadă în același păcat al vechiului popor Israel:

Împietrirea inimii (Evrei 3.8,13,15; 4.7): să-ți faci inima nesimțitoare, s-o închizi față de dragostea și atenționările lui Dumnezeu;

Răzvrătire (Evrei 3.8,15,16): să atribui lui Dumnezeu tot felul de lucruri absurde;

Ispitare, să pui la probă (Evrei 3.8,9): aceasta nu înseamnă că poporul a fost ispitit de diavolul, ci că poporul în necredință L-au pus pe Dumnezeu la probă (Exodul 17.7);

Rătăcire, necunoaștere (Evrei 3.10); poporul nu cunoștea cu adevărat pe Dumnezeu și căile Lui, căci altfel nu ar fi avut nerușinarea să-L tragă la răspundere pe Dumnezeu;

Neascultare, necredință (Evrei 3.18; 4.2,6,11): din lipsă de încredere în Dumnezeu au refuzat să împlinescă poruncile Lui.

Pasajul se referă la trei evenimente din Vechiul Testament:

În Masa și Meriba poporul s-a îndoit că Dumnezeu era cu adevărat în mijlocul lor. Ei L-au ispitit, cerând apă (Evrei 3.8,9,16; Exodul 17.1-7; compară cu Numeri 20.13; Psalmul 95.8).

Când cea mai mare parte dintre cei doisprezece cercetași au făcut o relatare negativă despre țara făgăduită, poporul s-a ridicat împotriva lui Dumnezeu. De aceea Dumnezeu a jurat, că ei niciodată nu vor intra în țară. Trupurile lor ar trebui să cadă în pustiu. Numai copiii ar trebui să intre în țară (Evrei 3.10,11,17-19; 4.2,3,6; Numeri 14.21-23,29; Psalmul 95.10,11).

În timpul lui David (Psalmul 95 este scris de David, conform cu Evrei 4.7) acesta se referă la Împărăția Domnului. David cheamă poporul să se smerească înaintea Domnului și să-L recunoască. El se referă la comportarea gravă a lui Israel în pustiu. Dar totodată el arată clar, că există un „astăzi” al harului; Israel într-adevăr a murit atunci în cea mai mare parte, dar dacă el se supune „astăzi”, el va primi totuși binecuvântarea odihnei țării făgăduite sub domnia bogată în binecuvântare a Domnului. Aici este cuprinsă și o referire la Împărăția păcii sub domnia adevăratului David, Mesia, Fiul lui Dumnezeu. Pentru aceia din poporul lui Dumnezeu, care I se supun, este loc în Împărăția păcii.

Expunerea de idei a scriitorului este acum ușor de urmărit:

Vechiul Testament atenționează deja că aceia care s-au răzvrătit atunci în pustiu împotriva lui Dumnezeu niciodată nu vor ajunge la țelul final („odihna”) (Evrei 3.7-11).

Astfel cititorii trebuiau să fie atenți, să nu cadă în același fel, căci astfel nu vor ajunge în odihnă. Ei trebuiau să se atenționeze reciproc atâta timp cât se mai auzea „astăzi” al lui David (Evrei 3.12,13).

Nu erau ei tovarăși ai lui Hristos? Atunci ei trebuiau să rămână consecvenți până la sfârșit, căci altfel ei vor muri pe drum, așa cum au murit izraeliții atunci (Evrei 3.14-19).

„Astăzi” al lui David era încă valabil: cu regret, „vestea bună” a fost atunci respinsă de mulți, dar dacă cititorii o primesc și rămân în ea, ei vor intra în odihna lui Dumnezeu, potrivit făgăduinței (Evrei 4.1,2).

Versetul 7: De aceea: expresia aceasta se referă în urmă la versetul 6b. Toată această intercalare de natură practică vrea să arate pe baza exemplelor din Vechiul Testament cât de important este să păstrăm cu tărie „îndrăzneala și lauda speranței”. Pe o altă cale cititorii niciodată nu vor obține gloria. Expresia „de aceea” anticipează probabil și „luați seama” din versetul 12 (vezi adnotarea 3), în timp ce citatul din versetele 7-11 constituie o intercalare (într-o intercalare).

După cum zice Duhul Sfânt: În Evrei 4.7 se spune că Dumnezeu a spus aceste cuvinte „în David”; cuvintele erau (evident, căci în Psalmul 95 nu citim nimic în Bibliile noastre că David ar fi scris acest Psalm; este însă confirmat de LXX) de la împăratul David. Dar ele au fost inspirate prin Duhul Sfânt. De aceea în cazul acestui apel al lui David este vorba de un apel al lui Dumnezeu. Vezi și Evrei 9.8; 10.15 și Faptele apostolilor 1.16; 4.25; 28.25.

Versetele 7b-11: la studiul Evrei 2.6 ne-am referit la faptul că aici avem a face cu o grupă de Psalmi (Psalmul 92-100), care vorbesc despre introducerea Celui întâi-născut în lumea aceasta și manifestarea domniei lui Mesia/Iahve în Împărăția păcii care va veni. În acest context este important să se știe că Psalmul 92 este primul Psalm al acestei grupe, o cântare pentru ziua de sabbat. Odihna de sabbat este o imagine a Împărăției păcii. De aceea și Evrei 4.9 vorbește despre odihna de sabbat, care este păstrată pentru poporul lui Dumnezeu. „Odihna” o găsim și în

Psalmul 94.12,13 („Ferice de omul ... ca să-l pui la adăpost de zilele rele”) și în Psalmul 96.10. Și în mijlocul celor doi psalmi găsim pasajul din Psalmul 95, unde se face referire la trecut („Astfel că am jurat în mânia Mea: «Nu vor intra în odihna Mea!»”, versetul 11) și la „astăzi” (versetul 7). În „astăzi” se mai oferă o șansă pentru a intra în odihnă.

Versetul 8: Epistola către Evrei folosește ca de obicei textul LXX, care traduce aici în greacă numele proprii Meriba și Masa (vezi Psalmul 95.8): „răzvrătire” pentru Meriba (înseamnă „ceartă”, „vrajbă”, „nemulțumire”, revoltă”) și „ispită” pentru Masa (înseamnă „încercare”, „ispită”).

Versetul 9: M-au ispitit: aceasta este încercare pentru a vedea cât de departe se poate merge; o punere la probă să se vadă dacă Dumnezeu este în mijloc (Exodul 17.7); dacă El poate binecuvânta; cât durează până vine judecata Lui; a sonda, dacă chiar va veni pedeapsa. Dumnezeu spune aici: „... deși văzuseră lucrările Mele patruzeci de ani.” Aceasta vrea să spună că ei ar fi putut ști pe parcursul celor patruzeci de ani că Dumnezeu poate pe de o parte să binecuvânteze și pe de altă parte știe și să pedepsească. Însă Exodul 17 a avut loc la începutul călătoriei prin pustiu, așa că aici se face referire la Numeri 20.1-3, unde de asemenea este amintită Meriba. Această întâmplare a avut loc aproape la sfârșitul călătoriei; compară cu Deuteronomul 6.16; 9.22; 33.8.

Versetele 10,11: Cu toate că citatul dă impresia că ar fi vorba despre aceeași întâmplare, aici trebuie însă să ne gândim la Numeri 14.21-23, unde Dumnezeu a rostit sentința că niciunul din izraeliții maturi nu va intra în țara făgăduită. Rătăcirea lor a luat naștere în inimile lor păcătoase și i-a condus la fapte rele. „Căile” lui Dumnezeu (atât în binecuvântare cât și în judecată, compară cu versetul 9) ei nu le-au „cunoscut” (înțeles). De aceea ei nu au voie să intre în „odihna lui Dumnezeu”. Expresia nu se întâlnește sub această formă în cartea Numeri, dar se întâlnește în Deuteronomul 12.9-11: „Pentru că n-ați ajuns încă la odihnă și la moștenirea pe care ți-o dă Domnul Dumnezeul tău ... în țara pe care Domnul Dumnezeul vostru vă face s-o moșteniți și când vă va da odihnă din partea tuturor vrăjmașilor voștri de jur-împrejur și veți locui în liniște, atunci va fi un loc pe care-l va alege Domnul Dumnezeul vostru, ca să facă să locuiască Numele Său acolo; acolo să aduceți tot ce vă poruncesc; arderile voastre de tot și jertfele voastre ...” și așa mai departe. Învățăm aici că (a) „odihna lui Dumnezeu” în țara făgăduită este la sfârșitul călătoriei prin pustiu, și (b) că „odihna” include pace și siguranță cu privire la vrăjmași și că (c) „odihna” este înainte de toate o odihnă pentru Dumnezeu, când El va ocupa locul în mijlocul poporului Său în țara făgăduită, unde El lasă să locuiască Numele Său. De aceea Iosua a condus într-adevăr poporul în țară, dar nu în odihna deplină (compară cu Evrei 4.8), căci această odihnă a venit abia atunci când Ierusalimul a fost ales ca locuință a lui Dumnezeu. Acolo a fost dus (sub David) chivotul legământului și mai târziu (sub Solomon) a fost construit Templul. Abia după aceea (și aceasta de fapt încă numai în modele) a venit „odihna lui Dumnezeu”. Abia după aceea David poate rosti Psalmul 95 și da poporului garanția că va intra totuși în odihnă, dacă se va supune. Când David a adus atunci chivotul în Sion, se spune că chivotul a avut un loc de odihnă (1 Cronici 6.31). „Odihna lui Dumnezeu” devine și mai clară când Solomon a construit Templul în Sion și a exclamat: „Și acum, ridică-Te, Doamne Dumnezeule, vino la locul Tău de odihnă, Tu și chivotul puterii

Tale” (2 Cronici 6.41). Aceste cuvinte le regăsim în Psalmul 132.8-10, unde Domnul Însuși răspunde: „Pentru că Domnul a ales Sionul, l-a dorit ca locuință a Lui; și a zis: «Acesta este odihna Mea pentru totdeauna, aici voi locui, pentru că l-am dorit»” (Psalmul 132.13,14). Aceasta are importanță mare, deoarece domnia lui David și a lui Solomon sunt o imagine minunată a Împărăției păcii a lui Mesia, Fiul mare al lui David. Abia în Împărăția păcii se va putea vorbi de odihnă (compară cu Isaia 11.10; 32.18). Nu Solomon, ci Hristos este cu adevărat „Omul odihnei” (1 Cronici 22.9). De aceea cuvântul din Psalmul 95 nu și-a pierdut din putere atunci când a fost scrisă epistola către Evrei. Și cititorii ei erau în călătorie prin pustiu spre „țara făgăduită”, cerul. Acolo ei vor intra în odihna deplină a lui Dumnezeu. Această odihnă este întemeiată pe Hristos, adevăratul Fiu al lui David. Când Acesta ca Împărat peste Sion Își va începe domnia peste întreg pământul, atunci Dumnezeu va putea cu adevărat să Se odihnească în creația Lui; aceasta este odihna zilei a șaptea, odihna de sabbat. Vom reveni la aceasta în Evrei 4.3-10.

Versetul 12: Citatul este aplicat acum la cititori. Ei sunt apelați din nou ca „frați” (vezi Evrei 2.11,12,17; 3.1). Aceasta înseamnă pe de o parte că ei sunt văzuți de scriitor ca adevărați credincioși. Dar pe de altă parte aceasta nu diminuează cu nimic responsabilitatea lor. El li se adresează conform mărturisirii lor (compară cu Evrei 3.1). Însă ei trebuie să transpună în practică această mărturisire a lor. Aceasta înseamnă să nu se depărteze de Dumnezeu cel viu. Dacă totuși aceasta are loc, atunci cauza unei astfel de fapte este în inimă (compară cu versetul 10). Dintr-o inimă rea, necredincioasă (deci o inimă care nu se încrede în Dumnezeu, așa cum S-a încrezut Hristos, atunci când El era pe pământ; Evrei 2.13a) poate rezulta decăderea de la Dumnezeu. „Decădere” înseamnă să te ridici împotriva lui Dumnezeu și să-I întorci spatele, dacă împotrivorii devin așa de puternici că nu te mai poți împotrivi lor și faci pe Dumnezeu răspunzător pentru aceasta. „Necredință” înseamnă să nu te încrezi că toate împrejurările sunt în mâna lui Dumnezeu, că El nu ne încearcă peste puterile noastre (1 Corinteni 10.13) și că în cele din urmă El ne va trece în siguranță prin toate încercările. Nu este Dumnezeu Dumnezeul cel viu, în contrast cu idolii morți?

Versetul 13: Scriitorul nu presupune că toți sunt pe o cale periculoasă: „cineva dintre voi” (versetul 12). Dar pericolul poate infecta pe toți. De aceea trebuie ca nu numai fiecare în parte să se încreadă în Dumnezeu, ci ei trebuie și să se îndemne reciproc (compară cu Evrei 10.24), atâta timp cât „astăzi” continuă să fie răbdarea și harul lui Dumnezeu. Vine o zi după acest „astăzi” când răbdarea lui Dumnezeu se va sfârși și El va aduce judecata peste cei răzvâriți. Aceasta poate avea loc pentru cineva deja înainte de ziua judecății, dacă el este așa de împietrit, adică îndărătnic, orbit, că el nu mai poate vedea drumul cel corect. Păcatul necredinței este înșelător: el nu oferă nici o cale de ieșire și întunecă privirea spre Dumnezeu. Prin aceasta te adâncești tot mai mult în necredință. De aceea trebuie să ne îndemnăm unii pe alții, ca să nu aibă loc acestea și pentru ca privirea să fie îndreptată din nou plină de încredere spre Dumnezeu. „Astăzi” este rostit pentru fiecare (compară cu Evrei 4.2), care vrea să audă. Împietrirea te face orb și surd (compară cu Isaia 6.10).

Versetul 14: Aici găsim din nou expresia frumoasă „tovarăși ai lui Hristos” (vezi Evrei 1.9). Aceștia sunt aceia care au parte în Hristos. Cine are parte în El, acela are parte la poziția pe

care El o ocupă acum în glorie – cel puțin principial. Căci noi nu suntem încă în glorie, ci abia pe drumul într-acolo. Aceasta înseamnă, în ceea ce privește responsabilitatea noastră, că noi trebuie să perseverăm până la sfârșit. Cititorii au început având încredere (sau stabilitate; vezi Evrei 1.3; 11.1). Acum ei trebuiau să țină cu tărie până la sfârșit. În loc de „încredere” se poate citi și „siguranță” (vezi adnotarea la Evrei 11.1): din cauza lipsei de încredere a credinței cititorii erau în pericol să se îndoiască de mântuirea lor și să cadă din siguranța credinței.

Versetul 15: Nucleul citatului din Psalmul 95 este redat încă o dată, pentru a face să pătrundă la cititori tăria îndemnului: ascultați de glasul lui Dumnezeu, apucați pe acest „astăzi” al harului și nu vă împietriți inimile așa cum a avut loc atunci în „răzvrătire”, adică la Meriba (vezi versetul 8). Acum urmează un pasaj (versetele 16-19), pe care l-am putea numi o intercalare într-o intercalare.

Versetele 16-19: Pasajul acesta este un fel de comentariu la citatul din Psalmul 95. El este sub forma că se pun trei întrebări, la care se răspunde cu trei întrebări retorice:

Cine s-a răzvrătit atunci împotriva lui Dumnezeu?

Era poporul întreg, pe care Moise l-a scos din Egipt! Ce atenționare! Un popor întreg năpădit de păcatul necredinței.

Pe cine S-a mâniat Dumnezeu timp de patruzeci de ani?

Pe toți aceia (pe toți cei maturi ai poporului) care au ajuns sub judecata Lui și nu au intrat în țară! Deci fiți atenți, ca să nu atrageți mânia lui Dumnezeu asupra voastră, căci atunci nu veți intra în odihna lui Dumnezeu.

Cui a jurat Dumnezeu că nu vor intra în odihnă?

Celor neascultători, care mai întâi s-au răzvrătit împotriva lui Dumnezeu și apoi în neascultare au încercat să intre în țară (compară cu Deuteronomul 1.22-26).

Versetul 19: Concluzia: Esențialul decăderii și cauza neintrării era necredința izraeliților: lipsa totală de încredere că Dumnezeu ar fi în stare să-i ducă în siguranță în odihna țării făgăduite.

Evrei 4.1: Deci, să ne temem: Aceasta este prima dată când găsim această chemare în epistola către Evrei, la care scriitorul se include și pe sine însuși („să ne...”). Acest apel îl mai avem de trei ori în capitolul acesta (versetele 11,14,16). Următoarele două apeluri au același conținut ca și acesta de aici. Aici suntem îndemnați pentru a doua oară, după Evrei 3.12, să tragem învățături din călătoria prin pustiu a poporului. Izraeliții maturi nu au avut voie să intre în odihnă; însă aceasta nu înseamnă că din cauza aceasta odihna lui Dumnezeu rămâne închisă pentru totdeauna pentru poporul lui Dumnezeu. Se poate spune că deja în timpul lui Iosua copiii deveniți maturi au avut voie să intre în țară; însă aceasta nu era încă „odihna” (vezi comentariul la versetul 8). Nu, abia în timpul lui David vedem ceva din odihna lui Dumnezeu în țară. De la Davis auzim făgăduința pentru a intra în odihna Lui. Domnul (Iahve) locuiește acum în Sion, chivotul și-a găsit locul lui de odihnă. Fiecare care acum se smerește înaintea Domnului, poate avea parte de odihna Lui. Făgăduința este încă valabilă, căci și în timpul lui David odihna era numai o imagine a odihnei adevărate. Rămâne încă permanent o făgăduință

„păstrată” (compară cu versetul 9). Pentru siguranță vreau să expun înțelesurile diferite ale „odihnei” (sau ale păcii), cu care credinciosul are a face:

Odihna (de la *anapauo*) pentru conștiință. Aceasta se obține dacă ai iertarea păcatelor (Matei 11.28; compară cu Romani 5.1). Odihna aceasta o posedau deja cititorii, și nu mai puteau s-o piardă;

Odihna (de la *anapausis*) pentru suflet. Aceasta se are, dacă ești credincios și urmezi cu credințioșie pe Domnul Isus și te încrezi în El (Matei 11.29; compară cu Coloseni 3.15); și această odihnă o posedau cititorii credincioși. Prin necredință ei puteau pierde (pentru un timp) această odihnă;

Odihna lui Dumnezeu (*katapausis*; cuvântul se mai întâlnește numai în Faptele apostolilor 7.49 într-un context asemănător): aceasta nu se referă la odihna noastră, ci la o odihnă în care vom intra la sfârșitul pelerinajului nostru.

„Să ne temem”, nu înseamnă că noi trebuie să ne temem de Dumnezeu, ci de noi înșine (compară cu Filipeni 2.12). Noi trebuie să ne temem de slăbiciunile noastre, de inima noastră păcătoasă, ca să nu ne lăsăm duși de înșelăciunea păcatului (Evrei 3.13) și să „rămânem înapoi” în pustiu.

Evrei 4.2: vestea bună: Fiul lui Dumnezeu (Evrei 1.1), Domnul (Evrei 2.3) a vestit cititorilor o veste bună (Evanghelia). El ne vestește o veste bună despre gloria și odihna care ne așteaptă la sfârșitul unui pelerinaj greu. Cu care persoane din Vechiul Testament se poate face o paralelă în privința aceasta? Trebuie să fie Moise; el este aici o imagine a lui Hristos ca marele Apostol al lui Dumnezeu, Vestitorul Evangheliei lui Dumnezeu. Moise a adus „cuvântul vestirii”, adică Cuvântul care este predicat. Întregul pasaj biblic începând cu Leviticul 1 și până la Numeri 10 este de fapt o predică puternică, prin care Domnul (Iahve) a adus Cuvântul prin apostolul Său (Moise). Cuvântul acesta are importanță nu numai pentru călătoria prin pustiu, ci înainte de toate și pentru țară. Ceea ce a lucrat Cuvântul vedem în Numeri capitolele 11-14, când poporul a părăsit Sinai în direcția Canaan. Vestea bună despre odihna și gloria țării „nu le-a folosit la nimic”, (izraeliților, care au auzit cuvintele). Și de ce nu? Din manuscrisele biblice – în funcție de versiune – se deduc două motive:

„... pentru că ei nu au fost legați cu aceia care au auzit mesajul în credință” (aceasta este varianta cea mai probabilă de interpretare). Din fericire au fost și din aceia care au ascultat cu credință mesajul și s-au încrezut în Dumnezeu, că El este în stare să-i ducă în țară; în afara de Moise erau bărbați ca Aaron, Iosua și Caleb. Dar restul izraeliților maturi nu erau „legați” cu ei în mod spiritual, căci ei nu aveau încrederea credinței în Dumnezeu. Ei au rămas în afara cercului credincioșilor și de aceea în cele din urmă ei au rămas și în afara „țării făgăduite”.

„... deoarece la aceia, care au auzit-o, nu era amestecată cu credință” (probabil această interpretarea a luat naștere printr-o corectură la interpretarea numită mai înainte, care nu a fost înțeleasă): în cadrul acestei interpretări, mesajul lui Iosua și Caleb poate fi unit cu al lui

Moise: ei au dat împreună o relatare bună despre țară. Prin „cei care au auzit” este vorba de poporul întreg. Vestea bună nu era amestecată cu credință la popor. El a respins în necredință vestea bună și a ajuns în rebeliune față de Dumnezeu. În felul acesta în necredința lor n-au putut intra în odihnă (Evrei 3.19).

2 Credincioșii intră în adevărata odihnă (Evrei 4.3-10)

3. Pentru că noi, cei care am crezut, intrăm în odihnă, după cum a spus: „Așa am jurat în mânia Mea: «Nu vor intra în odihna Mea!»”^a, deși lucrările erau împlinite de la întemeierea lumii. 4. Pentru că a spus undeva, despre a șaptea zi, astfel: „Și Dumnezeu S-a odihnit în ziua a șaptea de toate lucrările Sale”^b. 5. Și din nou în acest loc: „Nu vor intra în odihna Mea!”^c 6. Deci, fiindcă rămâne ca unii să intre în ea și cei cărora li s-a adus întâi vestea bună n-au intrat din cauza neascultării,^d 7. El hotărăște din nou o anumită zi, „Astăzi”, spunând în David după atâta timp, după cum s-a spus mai înainte: „Astăzi, dacă veți auzi glasul Lui, nu vă împietriți inimile!”^e 8. Pentru că, dacă Iosua le-ar fi dat odihna, n-ar fi vorbit după aceea despre o altă zi.^e 9. Rămâne deci o odihnă de sabat pentru poporul lui Dumnezeu. 10. Pentru că cine a intrat în odihna Lui, acela s-a și odihnit de lucrările lui, ca Dumnezeu de ale Sale.^f

Observații

^a. Evrei 3.11; 4.5; Psalmul 95.11

^b. Geneza 2.2

^c. Evrei 3.11; 4.1; Psalmul 95.11

^d. Evrei 3.7,8; Psalmul 95.7,8

^e. Deuteronomul 31.7; Iosua 22.4

^f. Evrei 4.4; Geneza 2.2

Comentariu

Acum auzim mai mult despre „odihna lui Dumnezeu”. Punctul de plecare aici este prima menționare a odihnei lui Dumnezeu în Biblie în legătură cu ziua a șaptea a creației (Evrei 4.4). Dumnezeu a avut de la început o odihnă; o odihnă care a urmat după lucrările Sale și care era întemeiată pe lucrările Sale.

De această odihnă ar trebui să aibă parte omul. După ce căderea în păcat a deranjat odihna celei de-a șaptea zi a creației, Dumnezeu a vrut să întemeieze din nou odihna. Ca să aducă din nou odihna pe pământ erau necesare din nou „lucrări ale lui Dumnezeu”, așa cum Dumnezeu le-a făcut succesiv în epocile care au urmat, până când în cele din urmă va începe pe pământul acesta odihna de sabat (versetul 9). Această odihnă va fi bazată pe lucrarea Domnului Isus, pe care El a făcut-o pe pământ la „sfârșitul veacurilor” (Evrei 9.26). Însă abia în Împărăția păcii viitoare odihna va fi instaurată efectiv pe pământ. Dumnezeu nu se poate odihni atâta timp cât păcatul domnește în lumea aceasta. Dumnezeu este lumină și dragoste. Lumina nu se poate

odihni atâta timp cât este păcat, și dragostea nu se poate odihni atâta timp cât este încă durere. Atâta timp cât diavolul este căpetenia lumii acesteia, aceasta înseamnă domnia păcatului. Aceasta înseamnă și durere, ispită și apăsare a credincioșilor. Abia după ce satan va fi legat, vrăjmașii vor fi judecați și credincioșii vor fi eliberați va începe odihna Împărăției păcii. Credincioșii care vor trebui să treacă prin necazul cel mare vor avea parte și de odihna pe pământ (compară cu Apocalipsa 7.9-17). Însă credincioșii care vor fi răpiți înainte de necazul cel mare (precum și cititorii epistolei către Evrei) vor avea parte de odihna cerească a Împărăției păcii. Deci aici se vorbește despre următoarele aspecte ale odihnei:

Odihna celei de-a șaptea zi a creației: Dumnezeu S-a odihnit de lucrările Lui. El a creat totul foarte bine și lumea era fără păcat și fără durere (versetele 4 și 10).

Țara făgăduită era o imagine a odihnei; Dumnezeu a eliberat poporul Său din Egipt și l-a condus prin pustiu la odihnă:

- Mulți nu au ajuns la odihnă, deoarece ei s-au răzvrătit în timpul călătoriei (versetele 3 și 5),
- Chiar și aceia care au ajuns în țară sub conducerea lui Iosua nu au ajuns efectiv la odihnă (versetul 8).

Chiar și în țară a rămas păstrată o odihnă. Aceasta este odihna despre care a vorbit David în Psalmul 95. Această odihnă este legată cu împărăția davidiană, cu domnia Domnului (Iahve), cu chivotul legământului și cu Templul în Sion (Evrei 4.7,8); dar și această odihnă este numai o imagine a domniei adevăratului Fiu al lui David; deci rămâne încă păstrată o odihnă pentru poporul lui Dumnezeu: odihna cerească a „celei de-a șaptea zi”: Împărăția păcii de o mie de ani; atunci atât Dumnezeu cât și credincioșii vor fi ajunși la odihnă de lucrările lor.

Expunerea de idei este astfel:

- Dumnezeu posedă de la început o odihnă; aceasta a făgăduit-o alor Săi.
- Izraeliții de atunci nu au intrat în odihnă din cauza necredinței lor.
- Chiar și Iosua nu a dus poporul în odihna adevărată.
- Dumnezeu stabilește sub David o nouă zi, în care credincioșii vor intra în odihnă.
- Aceasta este odihna în care noi vom intra în curând, dacă așteptăm până la sfârșit.

Versetul 3: după cum: Cele trei părți ale versetului acesta nu sunt greu de înțeles. Dar cuvintele de legătură („după cum” și „deși”) nu sunt imediat clare. Prima parte a versetului rezumă trecutul: Ca și Iosua și Caleb (compară cu versetul 2) și noi, cei care am crezut, intrăm în odihna lui Dumnezeu. „După cum” înseamnă „în concordanță cu faptul” că Dumnezeu a spus celor care n-au crezut că ei nu vor intra în odihnă. Răbdarea este condiția pentru a intra în odihnă.

Deși: Și ultima parte a frazei este în sine de înțeles. Lucrarea creației a lui Dumnezeu a fost terminată deja la început, la întemeierea lumii (Geneza 1), după aceea Dumnezeu S-a odihnit de lucrările Sale (compară cu Evrei 4.4). Deci odihna nu este ceva nou, care trebuie să vină.

Dumnezeu a posedat o odihnă de la început. „Deși” înseamnă de aceea: noi vom intra abia mai târziu în odihnă, însă aceasta nu înseamnă că această odihnă nu există deja de la întemeierea lumii.

Versetul 4: Un citat din Geneza 2.2 subliniază acest gând. Aici ia naștere ușor o întrebare, la care nu se răspunde aici, dar care este conținută în tăcere în expuneri. Dacă a existat deja odată o odihnă a lui Dumnezeu, unde este atunci această odihnă? De ce astăzi nu este odihnă pe pământ? Răspunsul așteptat aici este: Deoarece păcatul a intervenit. Odihna trebuie să se realizeze prin lucrări noi ale lui Dumnezeu (în Hristos). Păcatul trebuie îndepărtat din cosmosul acesta. De aceea odihna celei de-a șaptea zi a creației este o imagine a odihnei Împărăției păcii. Însă această ultimă odihnă este o odihnă mai mare. În curând Dumnezeu Se va odihni nu numai de lucrările Sale, ci și în lucrările Sale. În prima creație a fost văzută maiestatea lui Dumnezeu, în creația curățită – nu spun noua creație, a doua creație, căci aceasta vine abia după Împărăția păcii – se va vedea în mod deosebit dragostea lui Dumnezeu. Atunci Dumnezeu „Se va odihni în dragostea Lui” (Țefania 3.17).

Versetul 5: Argumentul în versetul 3 era: (a) noi intrăm prin credință în odihnă, (b) ceilalți nu au intrat din cauza necredinței lor; (c) însă Dumnezeu avea o odihnă de la început. Punctul (c) este explicat în versetul 4, punctul (b) aici în versetul 5 și punctul (a) în versetele 6-11. Explicația la punctul (b) conține din nou un citat din cunoscutul Psalm 95, care este numit și în versetul 3: „Nu vor intra în odihna Mea!”

Versetul 6: se revine la constatarea din versetele 1 și 3: pentru cei care cred rămâne valabil că ei vor intra în odihnă. Aceia cărora în timpul călătoriei prin pustiu li s-a vestit vestea bună despre odihna din țara făgăduită, n-au crezut pe Dumnezeu și nu au fost ascultători de porunca Lui. Pe de o parte făgăduința odihnei nu a fost anulată și pe de altă parte chiar și odihna țării din trecut nu era împlinirea deplină a făgăduinței lui Dumnezeu.

Versetul 7: De aceea acum este hotărâtă din nou o nouă zi. În timpul lui David această zi era „astăzi”, o zi a harului. Ziua aceasta este o ocazie nouă pentru a primi împlinirea făgăduinței lui Dumnezeu. Dumnezeu hotărăște această zi pe de o parte pentru că făgăduința Lui nu a expirat și El oferă încă ocazia pentru a asculta și a intra în odihna Lui și pe de altă parte pentru ca de data aceasta să anunțe adevărata odihnă, despre care țara făgăduită era numai o imagine. Și în versetul acesta este un lucru de la sine înțeles nerostit. S-ar putea de exemplu pune întrebarea: Dacă deja în timpul lui David a fost rostit acel „astăzi”, de ce nu a fost acesta împlinit atunci, cu mult timp înainte de întocmirea epistolei către Evrei? Răspunsul este: în timpul lui David s-a ajuns în sfârșit la odihna despre care a vorbit deja Moise în pustiu (așa cum am văzut). Dar odihna domniei lui David și a lui Solomon era numai o imagine despre odihna din timpul domniei lui Mesia, care este încă de viitor; vezi versetul 8. Și aici devine clar că Hristos este mai mare decât David.

Versetul 8: Evrei 3 a început prin a arăta că Hristos este mai mare decât Moise. Ultimul verset a arătat clar că Hristos este mai mare decât David. Versetul acesta arată că Hristos este mai mare și decât Iosua. Căci dacă Iosua ar fi introdus poporul în odihnă, atunci nu s-ar mai fi

vorbit după aceea de o altă zi (în care se va oferi odihna). Ceea ce era cel mai bun și ce era cel mai frumos, pe care poporul le-a savurat în țară, nu se compară cu adevărata odihnă, care trebuie să vină. Nu Iosua, ci Isus (în greacă același cuvânt!) conduce poporul în adevărata odihnă. Moise nu a condus poporul în odihnă, pentru că el a murit înainte ca poporul să ajungă în țară. Iosua nu a condus poporul în odihnă, căci el a murit (într-adevăr în țară) înainte ca Iahve (Domnul) să-și fi găsit locul de odihnă în țară. Și în cele din urmă: David nu a condus poporul în odihnă, pentru că, pe când părea să fi ajuns la odihnă în timpul lui David și al lui Solomon, aceasta era numai o umbră anticipată slabă a adevăratei odihne.

Versetul 9: Deci după Moise, Iosua și David adevărata odihnă de sabbat rămâne o chestiune de viitor pentru poporul lui Dumnezeu. Această odihnă, așa cum am spus, este odihna lui Dumnezeu. Această odihnă este păstrată în cer pentru noi. Însă intrarea în odihnă nu înseamnă același lucru cu intrarea în cer.

Este vorba de cerul care se întinde peste un pământ curățit, care a fost supus picioarelor Fiului Omului (Evrei 2.5-7), ale Fiului lui David (Evrei 4.7). Sabbatul nu este (așa cum gândesc unii) o imagine a stării veșnice, a cerului nou și a pământului nou, ci a Împărăției păcii de o mie de ani. Evrei 1 și 2 s-au referit deja la aceasta; expresii de forma „veacul viitor” și „lumea viitoare locuită” și „o Împărăție care nu se poate clătina” (Evreu 12.28) se referă la aceasta. Și cântarea zilei de sabbat (Psalmul 92.1), pe care l-am amintit deja de două ori (la Evrei 1.6 și Evrei 3.7-11) se referă la aceasta. Deci odihna de sabbat este pacea Împărăției păcii a Fiului Omului; despre El citim categoric că El, Fiul Omului, este Domnul Sabbatului (Luca 6.5). Acela care este pus peste lumea locuită viitoare va fi atunci Domnul marelui sabbat, pe care Dumnezeu îl va lăsa să înceapă peste lumea aceasta la sfârșitul căilor Sale cu pământul acesta. Este remarcabil că a patra carte a Psalmilor (Psalmii 90-106), care vorbește în mod deosebit despre revenirea lui Hristos și instaurarea Împărăției, începe cu rugăciunea lui Moise, omul lui Dumnezeu (Psalmul 90.1). El nu a avut voie să introducă poporul în odihnă (și nici urmașul lui, Iosua). Moise vorbește indirect despre aceasta în psalmii lui. Poți ajunge la vârsta de 70 sau 80 de ani, în cele din urmă toți cei maturi vor pieri în pustiu. Însă totodată Moise se referă la odihna viitoare, chiar dacă până atunci vor trece mii de ani (Psalmul 90.4; compară aplicarea în 2 Petru 3.8!). Astfel el se putea ruga: „Întoarce-Te, Doamne! Până când? ... Ai milă de slujitorii Tăi. ... Să se arate robilor Tăi lucrarea Ta și măreția Ta fiilor Tăi” (Psalmul 90.13,16; compară cu Evrei 2.10). După aceea urmează Psalmul 91, care vorbește despre Mesia. În el este cuprinsă cheia pentru începerea odihnei (Psalmul 90 se referă la Israel în pustiu și Psalmul 91 la Hristos în pustiu). Apoi urmează ca de la sine cântarea zilei de sabbat (Psalmul 92). Această temă generală este dezbătută în Psalmii care urmează.

Versetul 10: Este important ca odihna de sabbat a poporului lui Dumnezeu să nu fie confundată cu odihna conștiinței și a sufletului. Aici este vorba de odihna viitoare a lui Dumnezeu, legată cu veacul viitor și lumea locuită viitoare. Deoarece în mod obișnuit comentatorii nu o privesc așa, ei au probleme deosebite în versetul 10. Căci, ce înseamnă că credincioșii „au ajuns să se odihnească de lucrările lor”? Dacă credinciosul ar fi ajuns la odihna aceasta începând de la convertirea lui, atunci aici aceasta ar însemna că el a ajuns să se odihnească de lucrările lui rele; și chiar așa se afirmă (de exemplu Grosheide). Însă această presupunere este desigur

imposibil să fie corectă pe baza faptului că lucrările credincioșilor sunt văzute paralel cu lucrările lui Dumnezeu! După șase zile de creație (și acestea erau foarte bune!) Dumnezeu S-a odihnit în ziua a șaptea. După căderea în păcat Dumnezeu a lucrat din nou și anume în Hristos și prin Hristos; și astfel va începe o odihnă nouă pentru Dumnezeu. Lucrarea lui Dumnezeu ar fi, conform acestei păreri, comparată cu lucrările rele ale păcătoșilor! Nu, odihna lui Dumnezeu în creație este viitoare; Dumnezeu lucrează în acest sens, și de asemenea și noi lucrăm. Dumnezeu lucrează pentru ca sfințenia și dragostea Lui să se poată odihni odată pe pământul acesta. Dar și noi lucrăm – în ceea ce privește responsabilitatea noastră – spre această odihnă. Și curând, când această odihnă în creație începe pentru Dumnezeu, și noi ne vom odihni de o viață de credință a lucrărilor bune, care au fost făcute în Domnul, și vom intra în odihna care va începe atunci. Caracterul de viitor al odihnei nu este contrazis în mod necesar prin folosirea verbelor la timpul trecut. Deoarece după părerea mea este prezentat un context general este mai bine să se folosească forma de timp prezent: „Cine intră în odihna Lui, ajunge el însuși la odihnă ...” (aorist gnomic; acesta se întâlnește de mai multe ori în Noul Testament; vezi Grammatik Blass/Debrunner paragraf 333). Așa a fost deja în imaginea cu Adam și Eva, care au avut parte cu Dumnezeu de odihna celei de-a șaptea zi, și la fel cu David și Solomon. Și credincioșii de astăzi vor avea parte în curând cu Dumnezeu de această odihnă. Contextul general constă în: Dumnezeu Însuși nu ajunge la „odihna Sa” mai devreme decât noi. În momentul când începe odihna, Dumnezeu a ajuns să Se odihnească de lucrările Lui. Atunci se va fi terminat cu orice luptă, cu toate ispitele și toate încercările, dar și cu toate „lucrările bune” ale credincioșilor aici pe pământ.

4 Puterea Cuvântului lui Dumnezeu în a aprecia (Evrei 4.11-13)

11. Să ne străduim deci să intrăm în odihna aceea, pentru ca nimeni să nu cadă după același exemplu de neascultare. **12.** Deoarece Cuvântul lui Dumnezeu este viu ^a și lucrător și mai ascuțit decât orice sabie ^b cu două tăișuri și pătrunzând până la despărțirea sufletului și a duhului, a încheieturilor și a măduvei, și în stare să judece gândurile și intențiile inimii. ^c **13.** Și nici o făptură nu este ascunsă înaintea Lui, ci toate sunt goale și descoperite înaintea ochilor Aceluia cu care avem a face.

Observații

^a. 1 Petru 1.23

^b. Isaia 49.2; Efeseni 6.17; Apocalipsa 19.15

^c. Ioan 12.48

Comentariu

Ajungem la sfârșitul acestui pasaj de atenționări, care se termină cu o exclamare pozitivă. După atenționările negative „luați seama ...” (Evrei 3.12) și „îndemnați-vă unii pe alții ...” (Evrei 3.13) urmează acum partea pozitivă: „să ne străduim”. Este al doilea „să ne ...” în Evrei 4. Primul era în sens negativ (versetul 1), următoarele trei sunt în sens pozitiv:

„să ne străduim deci să intrăm în odihna aceea” (versetul 11),
„să ținem cu tărie mărturisirea noastră” (versetul 14),
„să ne apropiem ... de tronul harului” (versetul 16).

Anticipăm deja pasajul următor (Evrei 4.14-5.10). Dar trecerea la pasajul următor este foarte cursivă. O astfel de trecere am văzut deja de la Evrei 2.1-4 la Evrei 2.5-7. Este clar că începând cu Evrei 4.14 urmează în principal un pasaj doctrinar, care tratează funcția de Mare Preot a lui Hristos amintită deja în Evrei 2.17. Dar totodată este o legătură strânsă între Evrei 4.11-13 și Evrei 4.14-16. Pentru călătoria noastră prin pustiu avem nevoie atât de Cuvântul lui Dumnezeu cât și de funcția de Mare Preot a lui Hristos (compară cu Evrei 3.11):

Cuvântul lui Dumnezeu (rostit prin Apostolul Său) conduce gândurile și chibzuința noastră; Marele Preot ne ajută în ispitele care ne înconjoară.

Nu trebuie să se confunde următoarele:

Din cauza gândurilor și problemelor care ne înconjoară avem nevoie de ajutorul Marelui Preot, că să rămânem statornici, pentru ispitele din noi să nu ne așteptăm la compasiune din partea Marelui Preot. În acest caz avem nevoie de puterea verificatoare a Cuvântului lui Dumnezeu, ca să fim descoperiți înaintea lui Dumnezeu.

Întrearea noastră în odihna de sabbat este descrisă în felul următor:

Pe de o parte ea este o chestiune de compasiune, de îndurare, de har și ajutor din partea Marelui Preot; pe de altă parte este o chestiune a responsabilității noastre: „să ne străduim”, ca să nu cădem în același exemplu de neascultare – ca izraeliții în timpul călătoriei prin pustiu – (versetul 11). Cuvântul lui Dumnezeu ne ajută în această privință, căci El ne arată drumul în inima noastră înșelătoare. Probabil putem gândi că suntem destul de ascultători și de plini de râvnă, dar Cuvântul lui Dumnezeu descoperă adevăratul nostru fel de gândire și intențiile noastre. Cuvântul lui Dumnezeu:

- este viu,
- este lucrător
- este mai ascuțit decât o sabie cu două tășuri, pătrunde până la despărțirea sufletului și duhului,
- pătrunde până la despărțirea atât a încheieturilor cât și a măduvei,
- judecă gândurile și caracterul inimii,
- dă pe față toate lucrurile înaintea lui Dumnezeu.

Versetul 11: Aici avem un imbold pentru a fi sânguincioși. Se face referire la exemplul negativ al neascultării izraeliților în pustiu. Încurajarea este pentru fiecare („noi”), și pentru scriitor, pentru ca nimeni să nu cadă (aceasta înseamnă, să se piardă, să moară). Scriitorul nu presupune că pericolul căderii amenință deja pe toți cititorii. Dar chiar dacă „cineva” cade, este deja unul prea mult. De aceea „noi” toți trebuie să veghem și să ne îndemnăm unii pe alții

(Evrei 3.13) și să mergem pe drum cu râvnă având privirea îndreptată spre odihna lui Dumnezeu. Și versetul acesta arată că nu s-a ajuns încă la odihnă. Credinciosul este pe drum spre această odihnă. „Râvnă” credinciosului include și faptul că el se verifică permanent pe sine însuși și împrejurările lui. El trebuie să se verifice pe sine însuși ca să cunoască dacă în inima lui sunt gânduri și chibzuiți greșite (versetul 12), care pot fi germenele pentru necredință și neascultare. El trebuie să verifice împrejurările, pentru că noi nu trebuie să ne lăsăm blocați de ele. Pentru a putea descoperi judecăți greșite în inima noastră, Dumnezeu ne dă Cuvântul Său (versetele 12 și 13). Pentru a putea face față împrejurărilor grele avem un Mare Preot (versetele 14-16).

Versetul 12: Că se poate cădea, dacă nu ești ascultător, aceasta a dovedit-o Cuvântul lui Dumnezeu. Când poporul Israel s-a răzvrătit, Dumnezeu a jurat: „Nu vor intra în odihna Mea!” (Psalmul 95.11; Evrei 3.11; 4.3,5). Cuvântul lui Dumnezeu viu și lucrător ne atenționează deci pe baza modelelor (compară cu Romani 15.4; 1 Corinteni 10.1-13; mai ales versetul 6 și 11). Dar El face mai mult. Cuvântul lui Dumnezeu a rostit atunci în pustiu sentința pentru cei neascultători. Cuvântul face același lucru și astăzi. El dezvăluie adevăratele intenții și chibzuieli ale inimilor noastre – mai bine decât putem face noi cu mintea noastră – și rostește sentința asupra lor. De aceea este necesar ca în timpul călătoriei noastre prin pustiu să ne privim permanent în oglinda Cuvântului și să acționăm după cele învățate din Cuvânt. Vezi Iacov 1.23,24; compară cu Exodul 38.8: ligheanul din față era confecționat din oglinzile femeilor.

Viu: Cuvântul lui Dumnezeu este „viu”, deoarece El este Cuvântul Dumnezeului cel viu (compară cu Evrei 3.12). Dumnezeu a dat lui Israel „cuvinte vii” (Faptele apostolilor 7.38). Cuvântul Său viu a rostit și sentința de moarte: „Dar, cât este de adevărat că Eu sunt viu ... Trupurile voastre moarte vor cădea în pustia aceasta” (Numeri 14.21,29). Dar pentru cei credincioși, care vor intra în țară, este valabil: „Căci nu este un cuvânt fără însemnătate pentru voi, ci este viața voastră și prin acest cuvânt vă veți înmulți zilele în țară ...” (Deuteronomul 32.47).

Lucrător: Cuvântul lui Dumnezeu nu este ca pălăvrăgeala oamenilor, care într-adevăr amenință, dar nu fac nimic. Cuvântul lui Dumnezeu este lucrător:

- El salvează suflete (Iacov 1.21),
- produce nașterea din nou (1 Petru 1.23),
- lucrează în cei care cred (1 Tesaloniceni 2.13),
- dar de asemenea El acuză și condamnă: „este cine să vă învinuiască, Moise” (Ioan 5.45).

Mai ascuțit decât orice sabie cu două tăișuri: Expresia aceasta este o vorbire simbolică cunoscută (compară cu Proverbele 5.4; Isaia 49.2; Efeseni 6.17; Apocalipsa 1.16; 19.15). Dacă o sabie este tocită, poți într-adevăr întrebuița o putere mare (vezi expresia anterioară „lucrător”), dar efectul este mult prea mic. O sabie ascuțită este mai eficientă, ceea ce ea lovește, se despică, dacă ea lovește, rezultatul este nimicitor. Aceasta vrea să se spună prin ceea ce urmează: „pătrunzând” și „despărțind”.

Pătrunzând până la despărțirea sufletului și a duhului: O sabie foarte ascuțită pătrunde adânc, despică ceea ce îi stă în cale. Ea taie chiar sufletul și duhul. Întrebarea este, ce înseamnă aceasta. Înseamnă că sufletul se desparte de duh? Sau înseamnă că sabia taie (înjumătățind) atât sufletul cât și duhul? Primul aspect este greu de presupus că este așa, și din motivul a ceea ce urmează după aceea, unde sunt numite mădulele și măduva, care principial nu pot fi despărțite una de alta. Expresia înseamnă mai degrabă că Cuvântul lui Dumnezeu pătrunde adânc în viața sufletească și spirituală a omului (așa cum se face aluzie la sfârșitul acestui verset). Cuvântul dezvăluie gânduri și chibzuiiri, așa cum bisturiul chirurgului separă organele unul de altul. Noțiunile suflet și duh în epistola către Evrei stau în strânsă legătură cu viața de credință; vezi Evrei 6.19 (speranța ca ancoră a sufletului); Evrei 10.39 (spre mântuirea sufletului) și Evrei 13.17 (veghează asupra sufletelor voastre). În Evrei 12 se spune în același pasaj că noi putem obosi în sufletele noastre (versetul 3) și că Dumnezeu, care ne disciplinează în viața noastră spirituală, este Tatăl duhurilor (versetul 9). Dacă vrem neapărat să diferențiem între aceste noțiuni, atunci am putea spune că Cuvântul lui Dumnezeu scoate la iveală atât sentimentele și plăcerile ascunse ale sufletului, cât și chibzuirile ascunse și necredința duhului. Este însă sigur, spus simplu, că Cuvântul lui Dumnezeu scoate la iveală întreaga viață a sufletului și a duhului credinciosului.

Atât a încheieturilor cât și a măduvei: Nu trebuie prezentat exact ce se înțelege prin suflet și prin duh. Aceasta devine clar și din expresia de față. Căci ce înseamnă că Cuvântul lui Dumnezeu separă încheieturile și măduva? Este vorba de o vorbire simbolică. Este intenția scriitorului ca prin aceste patru expresii să descrie pe om în totalitatea lui. Nici un aspect al existenței umane, nici o faptă a necredinței sau a neascultării este „sigură” înaintea Cuvântului. Caracterul păcătos al inimii omenești se arată în mădulele trupului. Acestea funcționează prin „încheieturi și măduvă”; și la aceasta se aplică efectul despărțitor și revelator al Cuvântului lui Dumnezeu.

Un evaluator al gândurilor și intențiilor inimii: Probabil s-ar putea spune: suflet și duh, încheieturi și măduvă sunt „organe” ale existenței umane. Gânduri și intenții iau naștere prin suflet, duh și trup. Chirurgul folosește mai întâi bisturiul, ca să separe organele. După aceea el evaluează starea și funcția acestora.

Așa este și cu Cuvântul lui Dumnezeu: El face secționarea și evaluează felul de lucru al „organelor” noastre. S-ar putea probabil spune și în felul următor: Am ajuns aici la partea lăuntrică a omului, la centrul de unde sunt coordonate sufletul, duhul, încheieturile și măduva: inima omului. Acolo are loc împietrirea (Evrei 3.8,15; 4.7), acolo ia naștere orice rătăcire (Evrei 3.10), acolo este germenul pentru răutate și necredință (Evrei 3.12). De aceea avem nevoie mereu de cunoașterea de sine temeinică cu ajutorul Cuvântului lui Dumnezeu. „Eul” propriu trebuie mereu descoperit ca motiv ascuns al vieții noastre. „Păzește-ți inima mai mult decât tot ce se păzește, pentru că din ea ies izvoarele vieții” (Proverbele 4.23).

Versetul 13: înaintea Lui: În versetul acesta se trece deodată de la Cuvântul lui Dumnezeu la Dumnezeu. Înaintea Lui nici o faptură nu este ascunsă, ci totul este gol și descoperit. Această trecere deodată este de înțeles. Cuvântul este Cuvântul „de la Dumnezeu”. Și dacă spunem că

Cuvântul desparte și judecă, prin aceasta înțelegem că Dumnezeu face aceasta prin Cuvântul Său. El mânuiește cuțitul pentru a da la iveală înlăuntrul nostru. Compară cu alte locuri, în care se vorbește despre Scriptură, dar unde de fapt este vorba de Dumnezeu Însuși: Romani 9.17; Galateni 3.8,22. Versetul acesta face clar în continuare că Dumnezeu nu face aceasta pentru Sine Însuși. El nu trebuie să „descopere”, căci pentru El toate lucrurile sunt desăvârșit de vizibile de la începutul lor, descoperite și goale. Cuvântul lui Dumnezeu Își face lucrarea de descoperire pentru noi, ca să ne arate intențiile ascunse ale inimilor noastre. Dar este Dumnezeu Cel care face aceasta în noi și la noi, înaintea căruia inima noastră este de la început descoperită. Pentru El este descoperit orice eventual început al necredinței. Aceasta ar trebui să ne dea de gândit. Noi avem a face cu Dumnezeu, despre care epistola aceasta spune că este îngrozitor să cazii în mâinile Lui (Evrei 10.31) și că El poate fi pentru noi un foc mistuitor (Evrei 12.29). De aceea este folositor să oferim acestui Dumnezeu, pentru care noi suntem o carte deschisă, ocazia să opereze în viața noastră dând la iveală, îndepărtând prin tăiere și vindecând. Probabil s-ar putea spune la fel de bine, că aici este vorba de Hristos. El este Cuvântul lui Dumnezeu (Ioan 1.1), El este de asemenea Cel care a rostit aici pe pământ Cuvântul lui Dumnezeu (Evrei 1.1; 2.3). El este Apostolul lui Dumnezeu. În versetele următoare El este descris ca Marele Preot al lui Dumnezeu. El mai spune și: „Cuvântul pe care l-am spus acela îl va judeca în ziua de apoi” (Ioan 12.48). Pentru El este valabil: „... va veni Domnul, care va și aduce la lumină cele ascunse ale întunericului și va arăta sfaturile inimilor” (1 Corinteni 4.5).